

Lajtos Nóra

mindörökké nagyapa

nagyapámnak akkor lett vastagbélrákja, amikor el kellett adnia a lovait, nem tudta feldolgozni, hogy eljárt felette is a szilvapálinkás idő, s ebben a megrészegült jelenben már nem stráfszekérrel hordják a szenet, amit ő mázsaszámra lapátolt fel, s erős karján, mint a térképen a folyótorkolatok, úgy duzzadtak az erek, az izmok, majd hazahajtott, kikötötte a lovakat, abrakot adott, motyogott is mindig – szalmaszállal a szájában – nekik valamit, olyankor érdes tenyerével végigsimitotta a lovai nyakszirtjét, majd megpatkolta őket, lábukat indigókék kötényében az ölébe vette, a patkószegeket én adogattam neki, amikor beléjük ütötte, rándítottak egyet a lábukkal, és közben arra gondoltam, hány kalapácsütésnyi a fájdalom, amit ki kell bírni, amikor a lovakat el kell altatni, mert gyógyíthatatlan, kiöregedett pejek, istállószagú a múlt, az időt össze kell seperni az udvaron, és többé nincs miért felkelni éjjeli kettőkor, nincs kiket megitatni, és ez nagyon tud ott legbelül szűrni, maradnak a kútmélységű hegek, nagyapa kiapadhatatlan légertörténetei a szalmalevesről és arról, hogy mindig középen kellett menni a hármas sorban, az árok mellett vezényelt osztagban, mert ha valaki a szélen a fáradtságtól felbukott, azonnal belelőtték az árokba, ezért kellett hát középen menetelni, hogy ha megrogyott is a térd, a két szélső bajtárs a hónaljnál fogva megtartotta őt, amíg erőre nem kapott, s közben a családjára gondolt, mert csak így lehetett kibírni a hűgyszagú vagonokban utazásokat, a könnyező sírásásokat, és a vágóhídra vezető, gyomorszorító útját a lovaknak, amikor is elmaradoztak a jókedvű kurjantásai nagyapának, valami nagyon összetörhetett benne, talán az emlékek vizespohara, amelyből nagyokat kortyolt még egy márciusi éjszakán, aztán odahívott magához, és én nem tudtam, hogy ilyen halk szavú lesz a vég, ahogy odasúgta a fülembé, még ma is hallom: becsületesen élni,

*kislyányom, becsületesen élni, ez a legnagyobb dolog,
a legfontosabb a világon.*

mindörökké nagy

*amikor kiderült nagyról, hogy nagybeteg,
mondtam, hogy vigyük ki Amerikába, ott biztosan
meg tudják gyógyítani, mindenhová húzgáltattam
volna szegényt, míg végül megértettem, hogy
foltos kis csillagok vannak a testében:
a tüdőben, a májban, a vesében, szóval erre mondják,
hogy menthetetlen, de ez csak egy orvosi műszó,
amit el kell fogadnunk, de mi van, ha nem akarjuk,
mert közben esziünkbe jut a folyós tejbegríze, a levetetett
szemölcsének helye az orránál, a hattyús úszógumim, ahogyan
tartotta, míg én belemásztam, a kötőtűje, amint különös
alakzatokat írt le vele, egy sima, két fordított, egy sima, két
fordított, és így tovább, így fogy el az életünk is, mint a fonal,
persze most illene ebbe a versbe Morta, aki a római mitológiában
életünk sorsfonalát elvágja, de nagy nem hitt a Moirákban,
ő az Úrjézuskrisztusban hitt, a lányában hitt, az unokáiban,
a savlekötőben és az Eleniumban, az élére vasalt ágyneműkben,
a cimmerfrájos vendégeiben, a gyöngyházfényű rózsafüzérében,
olyan gyorsan morzsolgatta, hogy én csak néztem, mennyi Miatyánk
kell vajon az üdvözüléshez, nagy, te már tudod, amit én még csak
sejteni merek, hogy odaát kötsz nekem egy hosszú éjszakát,
amit végre végigaludhatok, úgy, hogy közben csak téged látlak,
amint fényesre pucolod nagyapám lábán a csizmaszárat, ahogyan
megpirítod a tarhonyát, és üvegesre a hagymát, hagymaszagú lesz
abban az álmomban az otthonkád, lepattogzanak róla a gombok,
kicsi kis emlékdiribek-darabok, jó lesz zsebre vágni őket, hogy ha
majd felébredek, valamivel bizonyítani tudjam, nálad jártam át-
utazóban, és akkor, ha véresre kaparom az öt sebem, ki fog
belenyúlni, hogy meggyőződjön róla: én vagyok-e a Megváltó?
vagy csak egy elmebeteg unoka, akiben kicsi kis harangok szólnak:
Dicsőség a magasságban Istennek: Gloria in excelsis Deo!*